

nika. Znamenitost cerkve so freske v koru (presbiteriju), znamenite tembolj, ker spadajo med one prav maloštevilne gotske slike, ki so ohranile svojo prvotno krepost in svežost, ker niso bile nikdar prebeljene. Pred leti so sicer to nameravali in poizkusili, apno se je pa tako slabo prijemalo, da je zidar obupal in nehaj beliti.

Tehnika fresk je bila tedaj drugačna kakor je sedaj, zid je bil dodobrega zglajen za slikanje in rabili so večinoma več ali manj prozorna barvila na svežem in pobeljenem ometu; ta način je sličen onemu sedanjega „akvarela“.

Ker je na stropu ladje moderna freska, je lahko primerjati učinek stare metode z novo; poleg krepkega in nasičenega kolorita v koru je moderni brez globokosti in kakor bi bil z moko po-mešan ali potresen.

Kor je dolg 4,8, širok 3,3 m, pod slavnostnim lokom 0,9 m ožji. Svod delijo kameniti pasovi v 24 polj. Glavna sklepnika sta okrašena nad oltarjem s podobo Marije z Detetom, pri slavoloku s podobo sv. Ulriha (Urha?), manjši stranski nosijo grbe in rozete; prvotno barvanje in zlatenje je pa minulo.

Pasovi so rumenkasto barvani med zelenimi in rdečimi trakovi, barvanje morda ni izvirno, ker učinkuje nemirno.

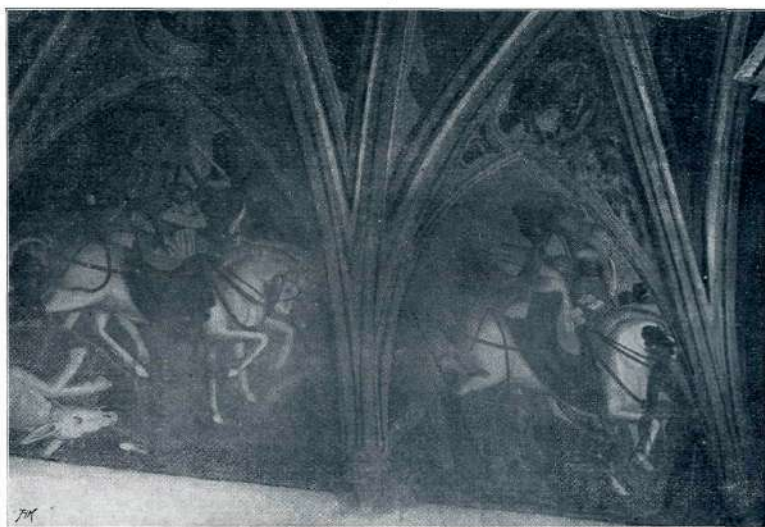
Slike na daljših dveh stenah kora predstavljajo dva čudesa dogodka iz legende sv. škofa Ulriha.

Na severni strani je podoba pri slavoloku: Škof potuje na konju s spremstvom po divji krajini, katero naravnost označuje ozadje gorskega skalovja; škof gleda nazaj dogodek, ki se je pravkar pripetil; medved je namreč zagrabil in vrgel otovorjenega konja; svetnik dvigne roko, da blagoslovi. Nadaljnja podoba: Po odprti, bolj prijazni krajini jahajo potniki naprej, medveda, ki nosi tovor na hrbtu, vodi sluga pešec na vrvi. Na južni strani, podoba pri oltarju: Škof sedi s sovrstnikom v sobi pri pogrjnjeni mizi in izroča beraču pečeno kurje bedro. Četrta slika: V prostorni dvorani sedi knez, v levi roki ima pismo, z desno pa grozi beraču, ki drži v roki ribo; na obrazu se mu bere: „Nedolžen sem, to je bilo res kurje bedro, kakor pravi pismo, in ne riba.“ Po legendi je bil škof zatožen pri vojvodu, da uživa postne dni meso, kar je hotel dokazati berač pred knezom s kurjim bedrom, pa v pravem trenutku je postala iz bedra riba. Na stenah za oltarjem so, pričenski na levi, sledeče podobe: Na prvi sv. Neža, označena z jančkom,

in svetnica s pušico v roki, na drugi visoko pod svodom nad malim šilastim oknom Marija z Detetom (od tal iz ožine za oltarjem se ne vidi dobro), na tretji poleg sv. Barbare, ki drži kelih s hostijo, družica brez simbola.

Vrh štirih podob iz legende so krogaste v plastično slikanem okvirju: Mož bele brade, na pisnem traku se bere „jobst“, krilat črn vol, lev z belima kriloma in jagnje z belim, rdeče pokrižanim bendercem.

Na poljih svoda je glavna slika v sredi, Kristus Rešnik, okoli je porazdeljen zbor angelov, ki igrajo na raznih inštrumentih (mandolino, gosli, pihala), roke imajo sklenjene v molitev ali na prsih prekrizane. Nekaj jih nosi na glavi venec belih cvetic.



IZ CERKVE SV. URHA PRI KRIŽNI GORI

Na navpični korni steni slavoloka se vidi južno daritev Abelnova, severno daritev Kajnova, na sredi je roka, ki blagoslavlja Abelnovo daritev.

Ta bogati krog fresk je, kakor že rečeno, imenitno ohranjen (nekoliko je trpela na jasnosti edino podoba svetnice poleg sv. Neže vsled beleža) in izborna predstavlja zmožnost in naziranje časa in mojstra slikarja. Letnice na trakovih, z minuskuli popisanih, nisem našel, stavim pa te freske med pojave pozne gotike, v prvo desetletje XVI. stoletja.

Kakor se kolorit in plastika pojavljata krepko in energično, uporablja umetnik močne svetlobne razlike, krepke sence poleg jasne svetlobe, temno-rdeče poleg bele barve in se ne boji krepkejšega senčenja tudi v mladostnih obrazih angelov, tudi izražanje v osebah je živahno in ima nekaj dramatičnega. Razum za strogo umetniško naziranje in razumevanje mojstra svedoči med drugim resni mirni zadržaj Salvatorja sredi sveže in nežno gibajočih